

ประโยค ป.ธ. ๖
แปล มครเป็นไทย
สอบ วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๖

๑. ภิภู คณตฺวา วคฺคํ พนฺธิตฺวาติ สเจ เอเกกสฺส ทิยมานเ
ทิวโส นปฺปโหติ ทส ทส ภิภู คณตฺวา ทส ทส จีวรปฏิวีเส เอเกกํ
วคฺคํ พนฺธิตฺวา เอกํ ภณฺฑิกํ กตฺวา เอกํ จีวรปฏิวีสํ จเปตฺถ อนุชานามิติ
อตุโถ ๑ เอว จปิเตสฺ จีวรปฏิวีเสสฺ กุโส ปาเตตฺตพฺโพ เตหิปี ภิภูหิ ปฺน
กุตฺปาตํ กตฺวา ภาเชตฺตพฺพํ ๑ สามณฺเณรานิ อุปทฺตปฏิวีสนฺติ เอตฺถ ยะ สามณฺเระ
อตุตฺติสฺสรา ภิภูสงฺฆสฺส กตฺตพฺพกมฺมํ น กโรนฺติ อุทฺเทสฺสปริจฺจนาสฺส ชฺชุตฺตา
อาจริยฺพชฺฌายานํเยว วตฺตปฏิปตฺตี กโรนฺติ น อลฺยเสถํ กโรนฺติ เอเตสํเยว
อุปทฺตภาโก ทาตฺตพฺโพ ๑ ยะ ปน ปุเรกตฺตลฺยจ ปจฺจนาตฺตลฺยจ ภิภูสงฺฆสฺส
กตฺตพฺพกิจจํ กโรนฺติ เตสํ สมโก ทาตฺตพฺโพ ๑ อิทฺถจ ปิฏฺฐิสมเย อุปฺปนฺเนน
ภณฺฑาการเ จปิเตน อกาลจิวเรเนว กถิตํ ๑ กาลจิวรมฺปน สมกเมว
ทาตฺตพฺพํ ๑ ตตรูปฺปาทํ วสฺสาวาสิกํ สมฺมุขชนิพนฺธนาที สงฺฆสฺส ผาติกมฺมํ
กตฺวา คเหตุพฺพํ ๑ เอตฺถเหตุตฺถ สพฺเพสํ วตฺตํ ภณฺฑาคาริกจิวเรปี ๑ สเจ
สามณฺเระ อาคนฺตฺวา ภนฺเต มยฺ ยากุํ ปจาม ภตฺตํ ปจาม ชฺชชกํ ปจาม
อปฺหริตํ กโรม ทนฺตกฏฺฐํ อาหราม รํคณฺตลฺลี กปฺปิยํ กตฺวา เทม กิम्ปน
อมฺเหหิ น กตฺนฺนามาติ อุกกฏฺฐี กโรนฺติ สมภาโค ว ทาตฺตพฺโพ ๑ เอตํ
ยะ จ วิรชฺฌิตฺวา กโรนฺติ ยะสฺสจ กรณฺภาโว น ปณฺณายติ เต สนฺธาย
วตฺตํ ๑

๒. กรุณฺทียํ ปน สเจ สามณฺเระ กสฺมา มยฺ ภนฺเต สงฺฆกมฺมํ
น กโรม กริสฺสามาติ ยานฺนติ สมปฏิวีโส ทาตฺตพฺโพติ วตฺตํ ๑ อุตฺตริตฺตกาโมติ
นที วา กนฺตารํ วา อุตฺตริตฺตกาโม สตฺถํ ลภิตฺวา ทิสายกฺกมิตฺตกาโมติ
อตุโถ ๑ สกํ ภากํ ทาตฺตนฺติ อิหิ ภณฺฑาคารโต จีวรานิ นีหริตฺวา
ปฺญเช กเต คณฺฑิยา ปหตฺยา ภิภูสงฺฆเ สนฺนิปติเต สตฺถํ ลภิตฺวา คณฺตกาโม

สตุถโต มา ปริหาปีติ เอตมตฺถํ สนฺธาย วุตฺตํ ฯ ตสฺมา อนีหเตสุ วา จีวรesu
 อปฺปหตฺตาย วา คณฺหิยา อสนฺนิปฺติเต วา สงฺฆे ทาตุํ น วฏฺฏติ ฯ จีวรesu
 ปน นีหเตสุ คณฺหิ ปหริตฺวา ภิกฺขุสงฺฆเ สนฺนิปฺติเต จีวรภาชเคน อิมสฺส
 ภิกฺขุโน โกฏฺฐาเสน เอตฺตเคน ภวิตพฺพนฺติ ตกฺเกตฺวา นยคฺคาเหน จีวรํ
 ทาตพฺพํ ตฺลวย ตฺลิตฺมิว หิ สมสมํ ทาตุํ น สกโกติ ตสฺมา อุํ วา โหตุ
 อธิกํ วา เอวํ ตกฺเคน นเยน ทินนํ สุทินฺนเมว เนว อุํกํ ปฺน ทาตพฺพํ
 นาทิริตฺตํ ปฏิกฺคณฺหิตพฺพนฺติ ฯ อติเรกภาเคนาติ ทส ภิกฺขุ โหนฺติ สาฏฺฐากาปี
 ทเสว เตสุ เอโก ทฺวาทส อคฺคฺคฺติ เสสา ทสคฺคฺชนกา สพฺเพสุ ทสคฺคฺชนกฺวเสน
 กุเส ปาติเต ยสฺส ภิกฺขุโน ทฺวาทสคฺคฺชนเก กุโส ปาติโต โส เอตฺตเคน มม
 จีวรํ ปโหตีติ เตน อติเรกภาเคน คณฺตุกาโม โหติ ภิกฺขุ อติเรกํ อาวุโส
 สงฺฆสฺส สนฺตกนฺติ วทนฺติ ตํ สุตฺวา ภควา สงฺฆิกเก จ คณฺสนฺตเก จ อปฺปกํ
 นาม นตฺถิ สพฺพตฺถ สยฺโม กาทพฺโพ คณฺหนฺเตนาปี กุกฺกจฺจายิตพฺพนฺติ
 ตํ ทสฺเสตฺถ อนุชานามิ ภิกฺขเว อนุกฺเขเป ทินฺเนติ อาห ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๖

แปล มคอเป็นไทย

๑. ข้อว่า ภิกษุ กณฺเฑว วรฺกํ พนฺธิตฺวา มีความว่า ถ้าเมื่อแจก ที่ละรูปเวลาไม่พอ เรานุญาตให้นับภิกษุพวกละสิบรูป มัดส่วนจีวรไว้เป็นหมวดๆ หมวดละสิบทำเป็นมัดเดียวกัน วางส่วนจีวรไว้เป็นหนึ่งกองๆ เมื่อจัดวางส่วนจีวรไว้เป็นอย่างนี้แล้วพึงให้จับสลาก แม้ภิกษุเหล่านั้น ก็พึงจัดทำสลากแล้วแจกกันอีก ๑ วินิจนัยในข้อว่า สามเณรณํ อุปฺทฺตปฏฺวีธํ นี้ พึงทราบดังนี้ สามเณรเหล่าใด เป็นอิสระในตน ไม่ทำการงานที่ควรทำของภิกษุสงฆ์ ขวนขวายในการศึกษาเล่าเรียน ทำวัตรปฏิบัติ แก่พระอาจารย์และพระอุปัชฌาย์เท่านั้น ไม่ทำแก่ภิกษุเหล่านั้น เฉพาะสามเณรเหล่านั้น พึงให้กึ่งส่วน ๑ ส่วนสามเณรเหล่าใด ทำกิจที่ควรทำของภิกษุสงฆ์นั้นแล ทั้งในเวลาก่อนฉันและในเวลาหลังฉัน พึงให้ส่วนแบ่งเท่ากัน แก่สามเณรเหล่านั้น ๑ แต่คำนี้กล่าวเฉพาะกับจีวรที่เกิดขึ้นนอกเขตอานิสงส์กฐิน ที่เกิดขึ้นหลังสมัย ซึ่งได้เก็บไว้ในเรือนคลัง ๑ ส่วนจีวรที่เกิดขึ้นในเขตอานิสงส์กฐิน ต้องให้เท่าๆ กันทีเดียว ๑ ผ้าจํานำพรรษา ซึ่งเกิดในที่นั้น พึงทำผาติกรรมแก่สงฆ์มีผู้ยกไม่กวาดเป็นต้นแล้วถือเอา ๑ จริงอยู่ ในการถือเอาผ้าจํานำพรรษานี้ การทำผาติกรรมมีผู้ยกไม่กวาดเป็นต้นนี้ เป็นวัตรของภิกษุสามเณรทั้งปวง แม้ในจีวรที่เก็บไว้ในเรือนคลัง ๑ ถ้าสามเณรทั้งหลาย มากระทำการร้องขึ้นว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ พวกผมดัมข้าวดัม หุงข้าวสวย ปิ้งของควรเคี้ยว ถางหญ้า หาไม้สีฟันมา ทำสะเก็ดน้ำ ย้อมให้เหมาะแล้วถวาย ก็อะไรบ้างเล่าที่ชื่อว่าพวกผมไม่ได้ทำ พึงให้ส่วนแบ่งเท่ากันแก่สามเณรเหล่านั้นเทียว ๑ ข้อที่ว่าพึงให้ส่วนแบ่งเท่ากันเมื่อพวกสามเณรทำการร้องขึ้นนี้ พระผู้มีพระภาคตรัสหมายเอาสามเณรพวกที่ทำงานผิดพลาดบกพร่องและสามเณรพวกที่ภาพการทำงานไม่ปรากฏชัด ๑

๒. แต่ในอรรถถาฎฐนทีแก้วว่า ถ้าสามเณรทั้งหลายอ้อนวอนว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ เพราะเหตุอะไรเล่า พวกผมจะไม่ทำงานของสงฆ์ พวกผมจักทำเพียงให้ส่วนแบ่งเท่านั้น ๆ บทว่า อุตฺตริตฺถกามิ มีความว่า ผู้ประสงค์จะข้ามแม่น้ำหรือทางกันดาร คือ ผู้ได้พวกแล้วประสงค์จะหลีกไปสู่ทิศ ๆ ข้อความว่า สกั ภาคั ทาตุ นี้ พระผู้มีพระภาคตรัสหมายเอาเนื้อความนี้ว่า เมื่อจนจิวรออกจากเรือนคลังจัดกองไว้แล้ว ตีระฆังแล้ว ภิกษุสงฆ์ประชุมกันแล้ว ภิกษุผู้ได้พวกแล้วประสงค์จะไป อย่าต้องพลัดพรากจากพวกเลย ๆ เพราะฉะนั้นเมื่อจิวยังมิได้ขนออกก็ดี ระฆังยังมิได้ตีก็ดี สงฆ์ยังมิได้ประชุมกันก็ดี ไม่ควรให้ ๆ แต่เมื่อจิวยกขนออกแล้ว ตีระฆังแล้ว ภิกษุสงฆ์ประชุมกันแล้ว ภิกษุผู้เป็นเจ้าหน้าที่แจกจิวร พึงจะเฝ้าดูว่า ส่วนของภิกษุนี้พึงมีเท่านี้ แล้วให้จิวรตามที่กะเน เพราะไม่อาจให้เท่าๆ กันเหมือนช้างด้วยตราขังได้ ฉะนั้นจะหย่อนไปหรือเกินไปก็ตามที่ จิวรที่ให้แล้ว โดยวิธีกะเนเอาอย่างนี้ เป็นอันให้ด้วยดีแล้วแล หย่อนไปก็ไม่ต้องแถมให้อีก เกินไป ก็ไม่ต้องเอาคืน ๆ ข้อว่า อติเรกภาเคน มีความว่า ภิกษุมีสิบรูป แม้ผ้าก็มีสิบผืนเหมือนกัน ในผ้าเหล่านั้น ผืนหนึ่งตีราคาสิบสองกหาปณะ ผืนที่เหลือตีราคาผืนละสิบกหาปณะ เมื่อได้จับสลากในผ้าทั้งหมดตามที่ตีราคาผืนละสิบกหาปณะแล้วภิกษุรูปที่จับได้ สลากในผ้ามีราคาสิบสองกหาปณะกล่าวว่า จิวรของเราย่อมพอเหมาะด้วยผ้าประมาณนี้ ดังนี้แล้ว ประสงค์จะไปกับผ้าส่วนเกินนั้น ภิกษุทั้งหลายจึงกล่าวว่า ผู้มีอายุ ส่วนที่เกิน ต้องเป็นของสงฆ์ พระผู้มีพระภาคครั้งทรงสดับเรื่องนั้น จึงตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย เมื่อเธอให้สิ่งของสำหรับทดแทนแล้ว เรานุญาต ดังนี้ เพื่อแสดงเนื้อความนั้นว่า ชื่อว่าเล็กน้อยย่อมไม่มีในสิ่งที่เป็นของสงฆ์ และของคณะ ภิกษุพึงทำความสังวรระวังในสิ่งของทั้งหมดที่เป็นของสงฆ์และของคณะ แม้ภิกษุผู้จะถือเอา ก็พึงระวังกิจสงสัย ๆ